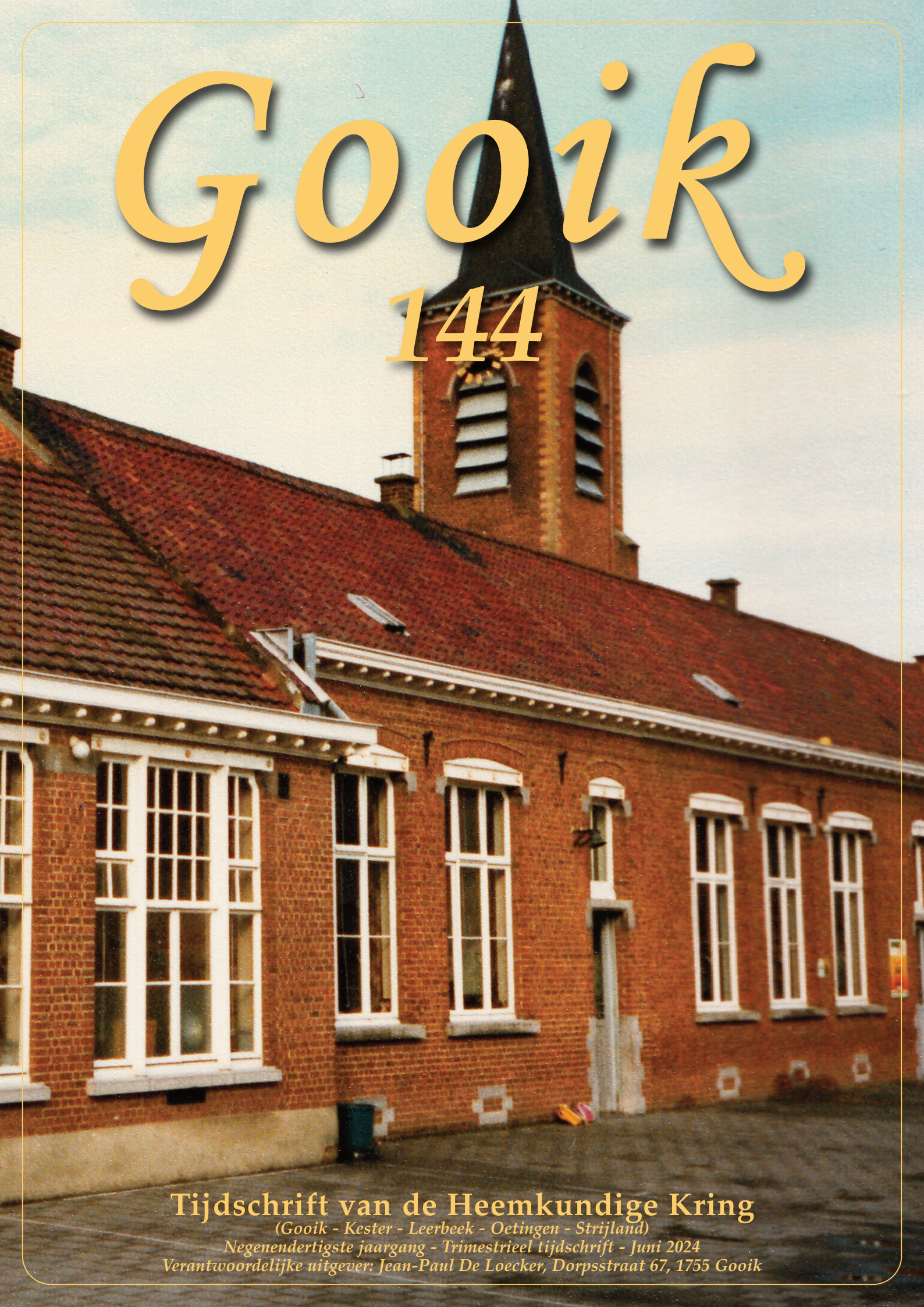

Gooik

144

Tijdschrift van de Heemkundige Kring
(Gooik - Kester - Leerbeek - Oetingen - Strijland)
Negenendertigste jaargang - Trimestriël tijdschrift - Juni 2024
Verantwoordelijke uitgever: Jean-Paul De Loecker, Dorpsstraat 67, 1755 Gooik

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

v.z.w.

De Heemkundige Kring van Gooik werd opgericht in 1984 en is lid van het Nationaal Verbond voor Heemkunde
Werkgebied: Gooik, Kester, Leerbeek, Oetingen en Strijland

Voorzitter: Jean-Paul DE LOECKER
02 569 39 57 / 0494 03 68 70

Ondervoorzitter: Johnny VAN BAVEGEM
Penningmeester: Serge MOONENS
Secretaris: Els VAN DER HOEVEN

Werkten mee aan dit nummer:

André Abraham
Tijs Boelens
Rudy Boon
Jean-Paul De Loecker
Walter Evenepoel
Tim Juwet
Joeri Leheuwe
Roger Poelaert
Eric Rolies
Michel Stalpaert
Johnny Van Bavegem
Sam Van Belle
Bart Vandervelde
Maurits Van Liedekerke
Eddy Vanwittembergh

Secretariaat, archief en lokaal:
Dorpsstraat 67 - 1755 Gooik
www.heemkunde-gooik.be
e-mail: info@heemkunde-gooik.be
Bankrelatie: BE28 7341 2225 0220 (KBC)

De bijdrage voor 2024 is 25 €.
De leden krijgen hiervoor 4 tijdschriften.
ISSN 0776-4103

Losse verkoop: 7 €

Iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud en illustratie van haar/zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is zonder schriftelijke toestemming van het bestuur of de auteur verboden.

Lay-out en samenstelling:
Jean-Paul DE LOECKER
Johnny VAN BAVEGEM
Drukkerij ABC

INHOUD

WOORD VOORAF Jean-Paul De Loecker	4
IN EN OM DE KRING Jean-Paul De Loecker	5
DE HEILIGE DRIEVULDIGHEIDSPROCESSIE VAN KESTER <i>Een fotoreportage van de editie 2024 - Rudy Boon / Eric Rolies</i>	18
HET BELGISCH TREKPAARD <i>Studbook 1923 - Gooik, Kester, Leerbeek en Oetingen - Joeri Leheuwe</i>	20
DANIËL DE BRAEKELEER <i>Biografie van een industrieel innovator - Deel 2 - Walter Evenepoel</i>	24
DRIE BRONZEN REUZEN <i>Een nieuw driegelui voor Gooik, anno 1888 - deel 2 - Tim Juwet</i>	28
CÉCILE VANDENDAELE <i>Reflecties op het leven v/e dame, in dienst van de parochie - Tim Juwet</i>	36
NIEMAND 'THUIS' OP ERFGOEDDAG? <i>Verslag van onze activiteit op de Erfgoeddag 2024 - André Abraham</i>	38
ANNIE VANAOKEN <i>Onze buurvrouw / mijn oma - Eddy Vanwittembergh / Bart Vandervelde</i>	41
DE GÈÈL FLES OP DE SKAÄ <i>'Elixir d'Anvers' - André Abraham</i>	44
JULES-MARIE HEYMANS: PIONIER V/D VERPLEEGKUNDE <i>Non met Gooikse roots in Leuven herdacht - Maurits Van Liedekerke</i>	46
JEUGDHERINNERINGEN UIT OETINGEN <i>Vroeger was het allemaal beter... - deel 2: Kermis - Michel Stalpaert</i>	48
ZIT HET PAJOTTENLAND NOG OP DE OVEN? <i>Op zoek naar een verdwenen(?) volksgebruik - Maurits Van Liedekerke</i>	50
HET ONDERWIJS IN OETINGEN <i>De gemeentelijke basisschool De Oester - Deel 2 - Roger Poelaert</i>	54
EEN EEUW GELEDEN SCHREEF POL DE MONT HET GEDICHT 'AAN MIJN PAYOTTENLAND' <i>Een gesprek met Maurits Van Liedekerke - Jean-Paul De Loecker</i>	64
HET KLEIN MERELBEEKS TRAMMUSEUM <i>Een verzameling van lijnfilmen ontdekken - Sam Van Belle</i>	66
DE GESCHIEDENIS VAN SK GOOIK <i>Een gesprek met gewezen voorzitter Joris Allebos - Deel 1 - Jean-Paul De Loecker</i>	68
BIER UIT EIGEN STREEK <i>'Teirf' bewijst dat het kan - Tijs Boelens</i>	73

Op de cover het 'vroegere gebouw van de gemeentelijke basisschool in Oetingen. (Foto Roger Poelaert)

WOORD VOORAF

Jean-Paul DE LOECKER

Beste lezer(es),

Veel ‘lente’ hebben we dit jaar nog niet gehad, in de zin van goed weer. Iedereen klaagt over de aanhoudende regen, de koude zelfs, in de maanden mei en juni. Het wordt tijd dat het zomer wordt, vinden velen. En wij denken daar natuurlijk ook zo over. Maar wij proberen onszelf en jullie een goed gevoel te geven door het uitbrengen van een nieuw tijdschrift met interessante teksten, met mooie en uitzonderlijke foto’s. En hier is er weer zo’n nummer in de stilaan langer wordende reeks van ‘Gooik’: het nummer 144 van juni 2024! Het ligt hier voor jou om bekeken en gelezen te worden. Je hoeft niet langer te wachten: doorblader het, lees het en geniet...

En zoals je kan zien is het een uitgebreid nummer geworden! Dankzij onze schrijvers hebben we een overvloed aan artikels kunnen brengen van allerlei aard. Er zijn ‘gevestigde’ namen bij, maar ook nieuwe namen van jongere auteurs, die hun steentje bijdragen. En dat doet ons natuurlijk veel plezier: een goede mix van jong en oud zorgt ervoor dat we met een gerust gemoed naar de toekomst kunnen kijken. We zijn dankbaar dat onze ‘klassieke’ schrijvers nog altijd artikels leveren, die door hun ervaring steeds waardevol zijn en blijven. Zonder hen zou het niet mogelijk zijn om een tijdschrift te brengen zoals het onze. Maar we mogen ook heel dankbaar zijn dat onze ‘jongere’ schrijvers er zijn om de link met de toekomst te maken. Als onze Kring wil verder bestaan, is dat meer dan nodig.

Dat we als Heemkundige Kring van Gooik er nog altijd staan, bewijst de drukke agenda die we hadden de afgelopen drie maanden, zoals te lezen in de bijdrage ‘In en om de kring’. Van de organisatie van de scholenquiz in Oetingen, naar de Erfgoeddag; van het plaatsen van tramborden en het aanwezig zijn op een jaarmarkt; van de voorstellingen van nieuwe boeken naar wandelingen: het lijkt erop dat we meer dan constant bezig waren... en dat was ook zo. En al die dingen kan je niet doen zonder enthousiaste medewerk(st)ers. Er zijn mensen die schrijven en lay-outen, er zijn mensen die vragen opstellen, er zijn er die mee organiseren en steunen bij die organisaties, er zijn er die in stilte werken aan onze website en aan opzoekingen. We hebben ze allemaal nodig om al die zaken te verwezenlijken, waardoor onze Kring voortdurend bezig is en meer mensen aantrekt. Dank aan al die vrijwilligers, die op hun manier onze vereniging doen leven!

We zijn ook van plan om de komende maanden – na een verdiende vakantieperiode – verder te werken aan allerlei projecten, zoals je eveneens kan merken in ‘In en om de kring’. Eventjes uitblazen in juli en augustus (alhoewel niet voor iedereen een tijd van niets doen!) en dan vanaf september de draad weer opnemen op verschillende gebieden: een voordracht organiseren, boeken uitbrengen, aanwezig zijn op de Gooikse jaarmarkt en dan de gebruikelijke ‘kleppers’ in november: organisatie van onze quiz en de stripbeurs. En niet vergeten: het volgend tijdschrift... waarvoor we trouwens al wat reserve hebben, vermits niet alle teksten in dit nummer konden geplaatst worden. Wat een weelde en wat een goed gevoel dat ons geeft! Allemaal voor jou, één van de opnieuw bijna 700 leden...

Nu is het tijd om toch even te genieten van wat rust, zoals gezegd. De riem mag er even af en er mag aan vakantie gedacht worden: genieten van Gooikoorts en van de volksmuziekstage, op reis gaan of thuis ‘in de eigen tuin’ genieten, in onze streek wandelen en fietsen, mensen ontmoeten en bijpraten in een cafeetje of bij een optreden in onze eigen gemeente of wat verder. Het kan allemaal... En in september zijn we er terug: goed uitgerust en klaar om er weer stevig voor te gaan. Met een nieuw tijdschrift en met nieuwe lectuur. Tot dan!

Heel veel leesgenot met dit nummer!

Jean-Paul De Loecker
Voorzitter van de Heemkundige Kring van Gooik

IN EN OM DE KRING

Allerlei nieuwsjes en feiten rond de Kring

Jean-Paul DE LOECKER

Onze voorbije activiteiten

18de Scholenquiz (donderdag 28 maart 2024)

De 18de editie van deze scholenquiz in Gooik (Gooik, Kester, Leerbeek, Oetingen en Strijland) ging door op donderdag 28 maart in de zaal Elckerlyc in Oetingen. Er namen 91 leerlingen deel, komende uit 4 scholen: Oester Strijland en Oetingen, vrije basisscholen uit Kester en Gooik.

21 ploegen met 4 of maximum 5 leerlingen per ploeg, waren van de partij om het beste van zichzelf te geven in een quiz met een 80-tal vragen. De opsteller van de quiz is Luc De Visscher; juryleden waren Deborah De Deyn en Steven Sonck. Johnny Van Bavegem zorgde voor de techniek en Jean-Paul De Loecker voor de presentatie. Allen te samen, met Ronald Vanhole, zorgden voor de opstelling en opruiming van de zaal.

Het werd een spannende strijd tussen de verschillende ploegen, met enthousiaste deelnemers uit die verschillende scholen. Natuurlijk gaat het vooral over het deelnemen, maar uiteindelijk wordt er een rangschikking opgemaakt om de winnaars aan te duiden. De eerste drie ploegen waren:

- 1 De Hot-dogs uit Gooik
- 2 Magic 4 uit Kester
- 3 Math Boys uit Kester

De winnaars "De Hot-dogs" uit Gooik, met juffrouw Katrien: Wannas, Jannes, Leon, Nolan en Wout.

Deze ploeg eindigde tweede: "Magic 4" uit Kester, met Fee Hellings, Lynn Vanacker, Emilie Van Steertegem en Jill Van Ongeval (en stagiaire juf Els)

Op de derde plaats: de ploeg "Math Boys", ook uit Kester, met Rube De Gieter, Arne Blom, Simon Van Der Perren en Yorik Tordeur (en stagiaire juf Els)
(Foto's ploegen Johnny Van Bavegem)

Dank aan de juffrouwen Lien, Katrien en meester Pascal. Ook aan de directrices Gerda Jacobs (met stagiaire Els) en Marleen Verckens. De organisatie was in handen van onze Heemkundige Kring, met de steun van de Cultuurraad en de gemeente Gooik. Schepen van onderwijs Christa Dermez sprak ook nog een woordje tot de leerlingen, die hun laatste maanden op Gooikse schoolbanken doormaken...

Een overzicht van de 91 deelnemers, de juffrouwen, de meester, de directrices en de medewerkers van de Heemkundige Kring van Gooik. (Foto Godelieve Deschuyffeleer)

Erfgoeddag 2024 (zondag 21 april 2024)

Met het thema ‘Thuis’ kon je echt alle kanten op, het was een dankbaar thema om iets rond te organiseren. Dat hoorden we op de laatste vergadering hierover bij de andere heemkringen: het ging echt alle kanten uit, er was zelf een groep die een bezoek aan een kerkhof organiseerde, omdat dat ons laatste ‘thuis’ is.

Zo ver wilden wij in onze Kring niet gaan, we kozen voor een leuke invulling van het thema, door de nadruk te leggen op oude gerechten, die onze grootmoeders maakten, en die dan uit te werken. Ik denk aan ‘plat spécial’, ‘oortjes en pootjes’, tomatensoep met balletjes, pudding gemaakt met echte koeienmelk, wafels, rijst-pap, enz. Dat hebben we dan ook klaargemaakt die zondag, met z’n allen, in de Schuur van de Cam. Het verslag van die dag kan je verderop lezen in dit tijdschrift.

Een zicht op de Schuur van de Cam, met in het midden de ‘proevers’ en op de kant de ‘leveranciers’ van het eten, volgens een oud recept.

Een groep uit Leerbeek, die gezellig aan tafel zit te genieten: Micheline Vanderleenen, Lisiane Coppens, Annie Vossen en Johnny Struelens (de maker van de ‘oortjes en pootjes’).

Onze medewerker André Abraham, die er uiteraard ook bij was, heeft dat in zijn intussen gekende stijl uitgewerkt. Je kan er haast van smullen, zo 'lekker' is die voor ons toch positieve activiteit beschreven.

Het was in ieder geval een geslaagde Erfgoeddag 2024, ondanks een paar kleine problemen, die we eigenlijk nog goed opgelost hebben. Bijna iedereen was het erover eens dat we dit soort activiteit (eten volgens oude recepten) nog eens moeten overdoen. We zullen het niet vergeten! Een speciale dank aan al onze medewerkers en de twee kokkinnen (Josée Du Bois van Itterbeek en Denise Bultereys van Ninove) die ook van de partij waren.

Plaatsing tramborden in Vollezele (donderdag 2 mei 2024)

Op donderdag 2 mei ll. werden er weer twee nieuwe fotoborden met de boerentram als onderwerp geplaatst, ditmaal in Vollezele, deelgemeente van Galmaarden. Het eerste is al het zoveelste in de rij dat onze medewerker Sam Van Belle in elkaar heeft gestoken, waar de tram uit Leerbeek de hoofdrol speelt (zie vorige nummers van dit tijdschrift). Je krijgt 3 oude foto's met een moment uit de geschiedenis van een diesel- of stoomtram in de buurt van Vollezele. De foto's zijn van bekende tramfotografen en -verzamelaars: Frits Van Dam, M. Van Witsem en René De Loecker. De uitleg staat er zoals bij alle andere fotoborden mooi naast geplaatst. Op deze manier wordt 'de boerentram' in onze streek nooit vergeten!

Daarnaast zorgde schepen voor Cultuur en Erfgoed van Galmaarden, Ludo Van Paepegem, voor een tweede bord met een tekst over 'De Boerentram' door schrijver Jaak Ballings (1881-1941). Die woonde voor een groot deel van zijn leven in Vollezele. Hij was de meest gespeelde toneelacteur in Vlaanderen en Nederland tussen de twee wereldoorlogen. Hij werkte aanvankelijk als onderwijzer in Vollezele en was mede-oprichter van de toneelvereniging 'Helpt Elkander' (1917), die vandaag de dag nog steeds actief is. Na zijn onderwijs carrière nam hij 16 jaar lang de Pajotse Boerentram om als ambtenaar naar Brussel te pendelen. Hij beschrijft zijn ervaringen in het lied 'De Boerentram'. Het lied geeft een sprekend beeld van hoe een ritje met de tram verliep.

De initiatiefnemers voor de tramborden in Vollezele-Galmaarden: v.l.n.r. schepen Kurt Penninck, burgemeester Ludo Persoons, Sam Van Belle en schepen Ludo Van Paepegem. Hieronder een close-up van de 2 borden. (Foto's Jean-Paul De Loecker)

De Boerentram

door Jaak Pieter Ballings

Jaak Pieter Ballings (1881-1941) was de meest gespeelde toneelacteur in Vlaanderen en Nederland tussen de twee wereldoorlogen. Hij schreef wereldwijd 150 toneelstukken, ook kinderen en gedichten. Afkomstig uit een familie van treuzen, reizende handelaars, uit Hamont (Limburg) kwam hij als onderwijzer naar Vollezele. In 1917 nam hij ontslag en werd vertaler bij het Ministerie van Arbeid en Nijverheid. In 1917 richtte hij in Vollezele de toneelvereniging Helpt Elkander op. Van 1919 tot 1922, 16 jaar lang, pendelde hij met de boerentram naar Brussel. Toen verhuisde hij naar Lette. De tram gaf hem de inspiratie tot het gedicht/lied 'De Boerentram'.

I Ik ben, inlande De boerentram,
Die 's t'vondertien, dat het mij spijt,
Doe lig, mee slachting op de trein,
Al schiedende naar Brussel licht,
Mijn naam, in die rouwgezichten,
Het was een wijzen, dat eens zijgen
Wie is hier, die 's licht het belling,
Mijn stemmen, na 's licht gemaak.

II Deze wisselt niet en d'uller boeren,
Al wisselt er ook een d'uller mens,
Ge is dat met een heupel wisselt,
Die trambaan niet de 'trambaan' is,
Mijn 's wisselt 's wisselt 's wisselt,
Hoegeert en s'ert van 's wisselt,
Die wisselt wisselt van 's wisselt,
Die wisselt wisselt van 's wisselt.

III In die het regent, baat er vanden,
Die bent een ander, baat er van,
Mijn het d'uller, dat er vanden,
Liede, dat er vanden en vanden,
Liede, dat er vanden en vanden,
Liede, dat er vanden en vanden,
Liede, dat er vanden en vanden,
Liede, dat er vanden en vanden.

IV Daar hangt geploet, 's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',

V Hieldt ge een groepje van de boeren,
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',

VI 's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',

VII Daar ge weet 's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',

Refrain:
Ja, wien, wien 's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',

VIII In die dat 's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',

IX Daar heb ge een groepje van de boeren,
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',
's' r'ongt het spouwen',

Vollezele Statie

08/09/1906 - 28/03/1959

Ter herinnering aan 50 jaar laatste tram 1972-2022.

LEERBEEK
NINOVE

'Villezijel stoese'

Tot in de jaren vijftig kwamen kopers uit heel Europa en soms zelfs uit de VS voor een Brabantse, een synoniem voor een Belgisch Trekkard. In 1951 bijvoorbeeld werden 2015 34.000 trekkards uitgevoerd. De verkochte paarden werden met een speciaal daartoe gebouwde tram weggebracht.

1 - 5 juli 1948. Kijkend aan de voordeur, ziet een bewoonster de Boerentram. Al die jaren, aan de Vollezele Statie, die tram houdt halt ter hoogte van het betonnen wachtgebouw. Een jonge dame staat op en de autobus kan vertrekken richting Cottegem en Leerbeek.

2 - Anno 1946/1947. Een groepsfoto toont een grote volksovername van een belang (kegeur tens). Het toenmalig gemeenteraadsstuk met burgemeester Gustaaf Beldmans, komt aan per tram en wordt ingehuld.

3 - 4 mei 1942. Doortocht van een stoomtram met een meerkwadrant kromme. De stoomlocomotief sleept een stelling en een standaard motorrijtuig, waarvan de twee troleys naar beneden zijn. Het gaat hier om een rit voor tramfotografen op de driehoek Brussel-Leerbeek-Ninove-Brussel. De stoomlocomotief H.039 verzorgt de rit tussen Leerbeek-Ninove, waarna het standaard motorrijtuig terug zal overnemen in Ninove.

De Lijn Leerbeek-Ninove werd immers nooit voorzien van een elektrische bovenleiding. Alleen stoomtrams en dieseltrams konden op dit traject rijden.

De Loecker René (2004)
De Loecker Bouwtrams

Deze 2 borden staan op een voorlopige plaats aan de Oude Statie van Vollezele, dat zich bevond ter hoogte van de Kasteelstraat nr. 27. Een tijdelijke plek, omdat het pleintje aan de kruising van de Kasteelstraat en de Molenstraat in de nabije toekomst zal worden heringericht als rustplek langs de VolleGaas-route. Bij de herinrichting zullen ze een nieuwe plaats krijgen.

Dank aan onze medewerker Sam Van Belle en het gemeentebestuur van Galmaarden voor de plaatsing van deze 2 borden! Wie weet komt er ooit nog een fietsroute langs de mooie tramborden in het Pajottenland?

Voorstelling boek Sint-Niklaaskoor Gooik (zondag 12 mei 2024)

Cover van het 56ste boek van onze Kring 'Het Sint-Niklaaskoor van Gooik'.

Uitgerekend op 'moederdag' werd in de benedenzaal van Familia het 56ste boek van onze Heemkundige Kring voorgesteld: 'Het Sint-Niklaaskoor van Gooik'.

De voorstelling was tevens ook een hulde aan Josepha Kestens, de secretaresse en penningmeesteres van dit koor, die helaas een aantal maanden geleden was overleden. Dankzij haar minutieus bijhouden van de archieven van het koor, kon schrijver Michel Doomst voor vele feiten rekenen op de informatie die in de verschillende mappen mooi gestructureerd werd verzameld.

De verschillende mappen van Josepha Kestens, met foto's, documenten, uitnodigingen en allerhande wat met het Gooikse Sint-Niklaaskoor te maken heeft, waren te bewonderen op de voorstelling. (Foto's dit deel Els Van der Hoeven)

Voor het historisch gedeelte – de prille geschiedenis van het koor - kon hij ook rekenen op het opzoekingswerk van onze medewerker Tim Juwet, de huidige koorleider. Daarnaast schreef hij ooit zelf al een artikel over dit koor, in één van de eerste nummers van dit tijdschrift (nummer 6 van juli 1988). Met deze kennis in het hoofd, trok hij voor dit boek naar een aantal steunpilaren van het koor om hen te interviewen over hun ervaringen en belevenissen met het koor. Het werden heel toffe anekdotes, die personen en gebeurtenissen opnieuw tot leven brachten: de verschillende koorleiders, collega zangers en zangeressen, en natuurlijk het bekende jaarlijkse koorfeest. Dit feest heeft bij de meeste deelnemers een onvergetelijke indruk nagelaten, waar ze jaren later nog steeds over spreken.

Ook tijdens de voorstelling werden een aantal van die geïnterviewden nog eens 'aan de tand' gevoeld door auteur Michel Doomst en dat leverde mooie momenten op, met herinneringen aan vroegere tijden. Melancholie troef! Maar er werd natuurlijk ook gezongen, dat kon niet anders met zoveel vroegere en hedendaagse koorleden in de buurt. Er waren individuele optredens van Tim Juwet, Kris Baert, Michel Doomst, de zussen Saskia en Natacha Van Ginderdeuren, en iedereen kon meezingen

Een aantal beelden van de voorstelling: huidige koorleider Tim Juwet en auteur Michel Doomst, een beeld van de benedenzaal Familia en Kris Baert die het liedje 't es éen mizerie' zingt.

Samen met de zussen Saskia en Natacha Van Ginderdeuren, zingt Tim Juwet het mooie 'Weesgegroet, Maria'.

Een mooie foto van de medewerkers van de Heemkundige Kring, samen met schrijver Michel Doomst. Helemaal vooraan links voorzitter Jean-Paul De Loecker, moderator van dienst; vooraan v.l.n.r. Johnny Van Bavegem, Eric Rolies en Luc De Visscher; achteraan v.l.n.r. Sam Van Belle, Ronald Vanhole en Paul Billens. (Foto Godelieve Deschuyffeleer)

met de refreinen van de liederen dankzij de presentatie ervan op een powerpoint, opgesteld door Johnny Van Bavegem en Jean-Paul De Loecker.

Het werd een gezellige voormiddag, met nog een woordje van onze schepen van cultuur Jonas De Maeseneer en een drankje aangeboden door het gemeentebestuur. Onze medewerkers/vrijwilligers van de Heemkundige Kring hebben hun uiterste best gedaan om alles vlot te laten verlopen: veel dank aan hen daarvoor!

Het boek 'Het Sint-Niklaaskoor van Gooik', mooi gelay-out door onze Johnny Van Bavegem, is op vele plaatsen in Gooik en omstreken verkrijgbaar, en kost slechts 15 euro voor de leden en 17,50 euro voor niet-leden. Een aanrader voor wie de geschiedenis van deze vereniging beter wil leren kennen.

Jaarmarkt Herne (Pinkstermaandag 20 mei 2024)

Onze 'man in Herne' Sam Van Belle, krijgt bij zijn stand bezoek van de familie Thomas De Loecker – Annelijn Vrancken (en kinderen) uit Oetingen, leden van onze Kring.
(Foto's Sam Van Belle en Jean-Paul De Loecker)

Medewerker Sam Van Belle is een duivel-doet-al in onze vereniging (en een aantal andere...). Niet alleen is hij op bijna elke activiteit van ons en verdeelt hij de tijdschriften in (zijn) Lennik, maar hij is ook onze vertegenwoordiger op de jaarmarkten in onze buurt. In de maand november is hij al twee keer present geweest op de jaarmarkt van Lennik (2022 en 2023), en afgelopen Pinkstermaandag (20 mei 2024) stond hij met een stand van de Heemkundige Kring op de jaarmarkt van Herne, dit voor de eerste keer. Het was een warme dag – ook één van de weinige zonnige dagen van afgelopen maanden – en het was te zien aan het volk: een massa belangstellenden begaf zich tussen de ongeveer 500 standjes in

een aanhoudende sliert. Het was soms onmogelijk om gewoon door te stappen, laat staan op je gemak naar de standjes te kijken.

's Morgens viel het nog enigszins mee, en dan is Sam erin geslaagd om een 5-tal boeken te verkopen. In de namiddag was het té druk (en te warm) en toen viel de verkoop wat tegen: slechts 1 boek werd er nog verkocht. Toch was dit een geslaagd optreden van onze medewerker, want hij maakte door de stand heel veel reclame voor onze Heemkundige Kring. Door met de mensen te praten, kweek je ook een zekere sympathie voor onze vereniging. Ze leren ons kennen en zien wat we allemaal al uitgebracht hebben, in onze laatste jaren, maar ook al sinds een 40-tal jaren. En daar gaat het toch ook om bij dit soort activiteiten: info over je vereniging doorgeven en hopen dat meer mensen geïnteresseerd geraken in wat je doet. In ons geval: boeken en tijdschriften uitgeven!

Met dank aan Sam om ons een hele dag te vertegenwoordigen!

Voorstelling boek 'Wandelen langs geluksplekjes' (zondag 2 juni 2024)

Cover van het 57ste boek "Wandelen langs geluksplekjes".

Op één van die weinige dagen in de laatste maanden, dat de zon scheen, stelden we dit 57ste boek in de reeks 'Bijdragen tot de Gooikse geschiedenis' voor, met name

*Veel belangstelling voor onze uitgaven, uiteraard vooral voor het nieuwste boek.
De kerk in Leerbeek zat mooi vol met geïnteresseerden en wandelaars. (Foto's deze bladzijde Dirk Vanderheyden)*

'Wandelen langs geluksplekjes'. En we hadden die zón nodig, want de bedoeling was om één van de 10 wandelingen, beschreven in het boek, af te lopen. Het was niet zo'n felle zón-dag, maar het regende tenminste niet toen gids en schrijver Michel Doomst met een groep van ongeveer 50 personen op tocht ging in Leerbeek.

De voorstelling zelf was gepland in de mooi gerestoreerde Sint-Pieterskerk van Leerbeek, om 14u. Rond kwart voor 2 vreesden we al dat we er alleen gingen staan, met onze medewerkers en met de twee auteurs:

De vier 'protagonisten' van het nieuwste boek: v.l.n.r. Jean-Pierre Schoukens, Jean-Paul De Loecker, Johnny Van Bavegem en Michel Doomst.

nog bijna niemand in de kerk. Maar plots kwamen de belangstellenden/wandelaars binnen gestroomd en zat het kerkje goed vol. Na de gebruikelijke foto's van de persmensen van de streek kon de voorstelling echt beginnen. In een vraaggesprek met de twee auteurs Michel Doomst en Jean-Pierre Schoukens, peilde voorzitter Jean-Paul De Loecker naar het hoe en waarom van dit boek.

De bedoeling ervan is te tonen dat men in onze fusiegemeente Gooik (Gooik, Kester, Leerbeek, Oetingen en Strijland) beslist mooie plekken al wandelend kan ontdekken, waar men het 'geluk' kan vinden. Niet nodig om ver op reis te gaan, het is hier allemaal. De teksten van Michel behandelen meer het historisch aspect, die van Jean-Pierre halen het filosofische in ons en onze omgeving naar boven. Een mooie mix dus, praktisch omkaderd door vele foto's en een 10-tal kaartjes waar de wandeling op uitgetekend is, het werk van Johnny Van Bavegem – die ook voor de lay-out zorgde.

De Leerbeek-wandeling (één van de twee) werd dus afgestapt en op het einde kwam men terecht in het café 'De Jona', waar onze Kring de wandelaars trakteerde op een drankje. Het einde van een mooie namiddag, met de zón en met een nieuw en fris Gooiks wandelboek als extra geschenken.

(Dank ook aan de gemeente voor het lekkere glaasje cava / fruitsap en het woordje van burgemeester Gunther De Wilde. En ook hier dank aan al onze medewerkers van de Heemkundige Kring om alles klaar te zetten en op te ruimen.)

Het boek is te verkrijgen op de gekende plaatsen in Gooik, Lennik en Halle. Het kost 15 euro voor de leden en 17,50 euro voor niet-leden van de Heemkundige Kring.

* *“Opgelet. We hebben gemerkt dat er in de 2 laatste uitgaven een aantal kleine drukfouten zitten. Het beste is om deze boeken even na te kijken en zien of er geen foutjes inzitten. In ‘Het Sint-Niklaaskoor van Gooik’ zit het vooral op pagina’s 5, 11, 53, 91, 93 en 95. In het boek ‘Wandelen langs geluksplekjes’ zitten de foutjes op pagina’s 63, 65, 67 en 69. Maar ook op de titelpagina en inhoud. Mocht je een exemplaar hebben met fouten, laat het ons dan weten via info@heemkunde-gooik.be. Er werden nieuwe exemplaren gedrukt om de foutieve te vervangen. Sorry voor het ongemak.”*

Komende uitgaven / activiteiten

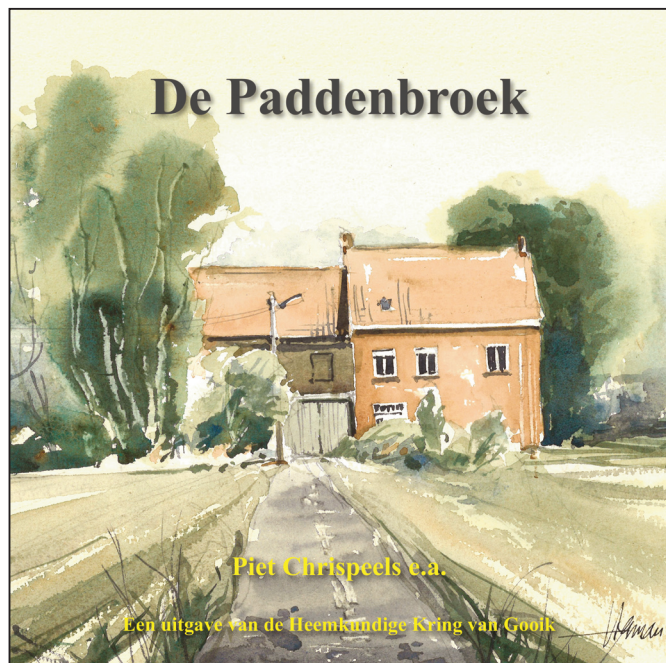
Boek over ‘Paddenbroek’ – Piet Chrispeels (... augustus 2024?)

Een werk waar al een hele tijd over gesproken wordt, is dit boek van Piet Chrispeels over ‘zijn’ Paddenbroek. Dat boek is ondertussen zo goed als klaar, op een paar details na (nog wat legendes bij foto’s en hier en daar nog een klein tekstje). Als die details in orde zijn, kan alles naar onze drukker opgestuurd worden en kan het gedrukt worden. Het eindpunt van een mooie verwezenlijking, dat is zeker.

Dit werk telt meer dan 300 bladzijden en vertelt het verhaal van de hoeve van ‘Brettekes’ (met de voorouders van Piet als bewoners) tot aan het moment dat ‘De Paddenbroek’ wordt verkocht aan de gemeente / VLM. Tussendoor vernemen we dat Piet de boerderij met de omgevende grond al in 1987 kocht. Pas in 2001 zou hij de overige gronden verwerven. En dan start het verhaal van het NEC: het Natuur-Educatief-Centrum De Paddenbroek. Die hele evolutie met de verschillende stappen in de groei worden voluit beschreven in het boek. O.a. de aanleg van de moestuin, de poel, de geboortebomen, het broodbakken, de fruitpersdagen, en nog zo veel meer, komen aan bod. Je leert de geschiede-

Drie beelden van de wandelaars in Leerbeek: eerste halte was in de kapel van de Stevenisten, ergens tussendoor met uitleg van iemand van de Landelijke Gilde van Gooik en de laatste tussenstop was op de binnenkoer van het Hof Bree-Eik. (Foto’s Karl Desmet)

Dit wordt de mooie cover van het komende boek 'De Paddenbroek', een aquarel van Herman Dewit.

nis van dit toch wel speciaal 'domein' kennen, in een vlot geschreven verhaal, geïllustreerd met heel veel mooie foto's.

Als toemaatje is er nog een heel hoofdstuk met interviews die Piet maakte met bekende figuren uit de landbouw-, tuinbouw- en veeteeltwereld: vader en zoon Sorgeloos, veekoopman Jozef Van Den Eede, fruitopkopers Jozef en Jean Deslachmuylder, aardbeitelers en gewezen molenaars uit Kester,... exclusieve interviews met mensen die zoveel betekend hebben in onze streek. Kortom, het wordt een mooi boek over een plaats, die ondertussen een begrip is geworden in Gooik en omliggende gemeenten. Het is een verhaal over een levenswerk van deze priester-arbeider in onze parochie: Piet Chrispeels.

Wanneer het boek juist uitgebracht en voorgesteld wordt, is nog niet bepaald. Wellicht wordt het een zondag in augustus, maar dat moet nog vastgelegd worden. Ook de prijs van dit volumineus boek ligt nog niet vast. We houden jullie zeker op de hoogte van dit alles, via allerlei kanalen.

Wie het boek al wil bestellen, kan dit zeker doen. Dat kan via onze website en ons mailadres (zie colofon van dit tijdschrift).

Voordracht over 'Zoeken in het Rijksarchief' (20 september 2024)

Op vrijdag 20 september 2024 kunnen mensen met genealogische interesse een uiteenzetting volgen.

Annelies Coenen, diensthoofd Algemeen rijksarchief Digitalisering en Digitale valorisatie, vertelt over taken van en digitalisering in het Rijksarchief en de werking van de nieuwe zoekrobot zowel voor genealogie als archiefonderzoek. De zoekrobot geeft toegang tot miljoenen akten uit de parochieregisters en burgerlijke stand.

Deelname is gratis. Inschrijving is vereist via info@heemkunde-gooik.be

De uiteenzetting gaat door in de Cultuurschuur De Cam Dorpsstraat 67 1755 Gooik om 19u30.

Boek scouts Gooik – voorstelling op zondag 22 september 2024

"80 jaar scouts in Gooik: dat moet gevierd en... gesjord worden!"

Eén van de vele prachtige foto's die in het nieuwe boek over de Gooikse scouts zal terug te vinden zijn. "Wie staat er op de foto?" wordt wellicht de vraag.

(Foto archief Scouts Gooik)

Heel dicht bij het einde van de Tweede Wereldoorlog was wijlen hopman Jozef De Neef, samen met zijn echtgenote Pelagie Billens (akela), de duwende kracht achter een project om de theorie van Baden Powell om te zetten in praktijk: scouting als systeem om jonge mensen een mooi opvoedingspatroon mee te geven. Vanuit de lokalen in de Monseigneur Abbeloosstraat hebben op

die manier honderden jonge gasten plezier beleefd en levensstijl meegekregen.

Gewezen akela en onderwijzeres Annie Appelmans heeft samen met haar oud-scout-echtgenoot Roger Pauwels het archief van die 8 keer 10 jaar zorgvuldig bijgehouden en gevrijwaard. Ze heeft de pen doorgegeven aan Michel Doomst om de documenten in boekvorm te gieten en met achtergrondgesprekken te stofferen.

Op 22 september wordt het jubileum met activiteiten aan mekaar gesjord zoals alleen echte scouts dat kunnen, ook het boek wordt die dag voorgesteld. Alle nieuwsgierigen, alle oud-leden en alle supporters zijn welkom. Meer informatie over de juiste uurregeling volgt nog wel, via onze website, via mail en via Facebook.

(Michel Doomst)

Boek over Hippolyte Loret (Ghislain Potvlieghe)

Een voorlopige cover van het boek over Hippolyte Loret, opgemaakt door auteur Ghislain Potvlieghe.

Ongeveer vier jaar is Ghislain Potvlieghe intussen bezig geweest aan een heel uitgebreid werk over Hippolyte Loret, de orgelbouwer die o.a. het orgel uit de Sint-Niklaaskerk van Gooik heeft ontworpen. En ook dit werk nadert stilaan zijn eindpunt. Het zal uit 2 delen bestaan, want het zal niet alleen over Hippolyte gaan, maar ook over zijn vader en broers, die ook orgelbouwers waren.

Uiteraard is dit een werk dat veel breder gaat dan Gooik alleen, maar het is toch bijzonder omdat het orgel in Gooik toch wel iets speciaals is in zijn oeuvre. We beseffen hier in onze gemeente nog niet genoeg wat voor een bijzonder orgel we hebben. H. Loret heeft ook verschillende orgels ontworpen en gebouwd (of laten bouwen) in Nederland en Frankrijk (o.a. in Parijs). Hij was dus zeker niet de eerste de beste orgelbouwer, integendeel.

Een datum van uitgave van dit boek is er nog niet. We proberen een goede gelegenheid te vinden om het voor te stellen in de loop van dit jaar, of begin volgend jaar. Het zou natuurlijk mooi zijn, mocht het Gooikse orgel tegen die tijd tenminste opnieuw 'hersteld' zijn. Dat wil zeggen, dat de losliggende pijpen opnieuw geplaatst worden waar ze behoren: niet op de grond, maar in het orgel zelf. Zo zou op zijn minst het zicht op dit unieke orgel al mooi zijn. Kan hieraan iets gedaan worden, a.u.b.?

Tussendoortjes

Viering Mariajaar 1954 in Kester, een kleine aanvulling

In het goed gestoffeerde en ruim geïllustreerde artikel *Viering Mariajaar 1954 in Kester* merkt schrijver René De Loecker op, dat Maria zich te Lourdes aan Bernadette Soubirous zou voorgesteld hebben met de woorden "Je suis l'Immaculée Conception". Terwijl Bernadeta, zoals het toen veertienjarige herderinnetje (°1844) eigenlijk heette, net als haar volksgenoten helemaal geen Frans kende noch sprak.

Wat ze dan wel sprak was Bigourdan, de taal van Bigorre, een streek in het zuidwesten van het departement Pyrénées-Atlantiques en waarvan de inwoners Bigourdans zijn. De bij ons bekendste plaatsen daar (o.m. door de Ronde van Frankrijk) zijn Tarbes, Bagnères-de-Bigorre en Lourdes, in de streektaal Lorda. Toen Bernadeta 'de verschijning' vroeg wie ze was, ant-

woordde de dame: *Que soy era immaculada councepciou*. In de plaatselijke taal dus.

Ondervraagd door de kerkelijke overheden verklaarde Bernadette: *Qu'em parlo en patouès et quem dits bous*. 'De verschijning spreekt de streektaal en zegt u tegen mij'. En over de verschijning zelf: *úo pétito damisèla* (une petite demoiselle).

Mocht de verschijning Frans hebben gesproken zou het meisje haar niet hebben begrepen.

Begin 19de eeuw telde Frankrijk 28 miljoen inwoners, daarvan sprak de helft geen Frans. Frans was een minderheidstaal.

Meer info: *De ontdekking van Frankrijk*, Graham Robb, uitg. Atlas 2008.

(*Maurits Van Liedekerke*)

Plaatsing beeld van Koenraad Tinel (zondag 31 maart 2024)

Het beeld 'Ontvoering van Europa' op de weide van het Hof te Mergelingen en kunstenaar Koenraad Tinel. (Foto's Saffelberg Investments)

Op Paaszondag 31 maart 2024 werd het bronzen beeld 'Ontvoering van Europa' van beeldhouwer Koenraad Tinel plechtig onthuld op de site van het 'Hof te Mergelingen', in aanwezigheid van burgemeester Gunther De Wilde en een talrijk opgekomen publiek.

Wat uitleg over het beeld: Zoals in de Griekse mythe wordt prinses Europa afgebeeld op de rug van de oppergod Zeus, in de gedaante van een zwemmende stier. Voor Koenraad Tinel is het kunstwerk de uitdrukking van een Europa dat staat voor vrede, vriendschap en gastvrijheid.

De kunstenaar, die jarenlang in Gooik woonde in een boerenhof wat verder in Oplombeek, werd ook gevierd voor zijn 90ste verjaardag.

Tijdens de receptie kon je in de vernieuwde schuur van het hof ook een ander 'kunstwerk' bewonderen, nl. het logo van de nieuwe B&B "Oplombike". Ons lid Theo Kaesemans is de maker hiervan.

Theo Kaesemans en zijn verwezenlijking. (Foto Jean-Paul De Loecker)

Giften

Julien en Nelly Mostinckx-Daman

Een mooie verzameling van oude werktuigen, met een speciale geschiedenis. (Foto's dit deel Jean-Paul De Loecker)

Een detailfoto met het varkenspistool en de ontstopper.

Al deze items zijn afkomstig van ons lid Nelly Daman, nog steeds wonende op het adres van haar grootouders Theodore Roobaert en Melanie De Broyer.

Er is *het varkenspistool* (uiterst links onderaan) van Theodore Roobaert, vader van Alice Roobaert (echtgenote van Omer Daman). Theodore had een beenhouwerij in de Koekoekstraat, rechtover de winkel van Beir(e) en hij slachtte varkens en koeien aan huis, zoals indertijd de gewoonte was. Het pistool werd tijdens de oorlog 1940-45 door zijn zoon Gaston Roobaert verstoppt voor de Duitsers, want alle wapens moesten aan de bezetter worden ingeleverd. Hij was gehuwd met Melanie De Broyer.

De kolenschoppen, ontstopper geuzeflessen en een suikerduwer: Stukken van Melanie De Broyer (grootmoeder van Nelly) die, naast de beenhouwerij van haar echtgenoot Theodore Roobaert), een herberg uitbaatte. Na het overlijden van Theodore kwamen Alice en Omer inwonen en maakte Alice van de herberg een kleding- en stoffenwinkel.

De stempel van Emanuel Daman, hoedenmaker in Sint-Amands (aan de Schelde) en vader van Omer Daman.

Hoe kwam Omer in Gooik terecht? Omer vluchtte per fiets naar Frankrijk om te ontsnappen aan de Duitse bezetter die tijdens de oorlog 1940-45 jonge mannen oppakte om te werken in de Duitse oorlogsfabrieken (zie ook tijdschrift Heemkundige Kring nr. 139, het verhaal van Louis Mostinckx). Na de oorlog kwam hij terug naar België waar hij terecht kwam in Gooik. Bewoners rond de kerktoren vingen hem als jongeman op: hij mocht gaan eten in de drukkerij op 't Plosj in de Dorpsstraat en gaan slapen bij ... in de Torenstraat achter de kerk. Om te overleven werd hij koster in de parochiekerk Sint-Niklaas.

Een stilleven van 'meester' Maurice Dooms.

Een oud kerkmissaal en een vrouwenhoedje.

Later studeerde hij af aan het Lemmensinstituut (Leuven of Mechelen) als muzikant. Hij gaf les aan de Academie van Anderlecht waar hij eveneens directeur werd. In Gooik bleef hij niet alleen actief als dirigent van de harmonie De Vrede en het kerkkoor in Strijland, maar maakte hij ook zijn droom waar door een muziek-

school op te richten in Gooik, de huidige Muziekacademie. Hij huwde met Alice Roobaert en vestigde zich later in de Koekoekstraat aan het gemeentehuis.

We mochten ook 2 schilderijen van 'meester' Maurice Dooms ontvangen van de familie Mostinckx-Daman. Het gaat hier om 2 stillevens met bloemen. Hiernaast is er één van.

Christiane Kestens, schonk ons een oud kerkmissaal en een speciaal vrouwenhoedje, te gebruiken in de kerk.

Overleden leden

In de loop van de vorige maanden verloren we twee van onze vaste leden, nl. Annie Vanaeken (1933-2024) uit Oetingen en Cecile Vandendaele (1936-2024) uit Gooik. Het waren twee sterke vrouwen, elk op hun eigen manier en in hun eigen omgeving.

Over Annie Vanaeken berichtten we al in ons vorig nummer van dit tijdschrift (nr. 143), en we beloofden toen twee teksten over haar te brengen: een tekst van Eddy Vanwittembergh (haar jarenlange buur) en een andere tekst van haar kleinzoon Bart Vandervelde. We hebben die belofte gehouden en je kan deze teksten lezen verderop in dit nummer.

Cecile Vandendaele overleed nog niet zo lang geleden (23 april 2024) in het WZC Vander Stokken te Pepingen, waar ze al een aantal jaren verbleef. De rest van haar leven woonde ze in het mooie huis van de familie Dooms-Vandendaele, samen met haar zus Jeanne. Toen ze alleen viel na de dood van haar zus, bleek ze snel niet meer alleen te kunnen blijven. Het mooie kostershuis kwam leeg te staan, en ook de Sint-Niklaaskerk kwam zonder bloemen, waarvoor Cecile zovele jaren had gezorgd.

Onze medewerker Tim Juwet, tevens koorleider in de parochie van Gooik, sprak een mooie afscheidstekst uit in de rouwdienst in de kerk, waarin hij zeer raak en ontroerend vertelde over de indruk die Cecile op hem al die jaren had gemaakt. Ook die tekst kan je lezen in dit tijdschrift.

* Op de valreep vernamen we ook het overlijden van twee andere leden: Anny Ots (echtgenote Willy Dehandschutter) en Anna Van Der Kelen (echgenote Gilbert Callebaut). In ons volgend nummer vertellen we wat meer over hen.

01144

9 770776 410006